

«XXI ғасырдың жас математигі»

атты

интеллектуалдық ойын

7 сынып оқушыларына

*“Есіл ауданының білім беру бөлімінің Есіл қалалаық №3 орта мектебі” КММ
математика пәнінің мұғалімі Арғынбай Перизат Ержанқызы*

ОЙЫН 5 БӨЛІМНЕН ТУРАДЫ:

I бөлім – «Бәйге»

II бөлім – «Тіл -
өнер»

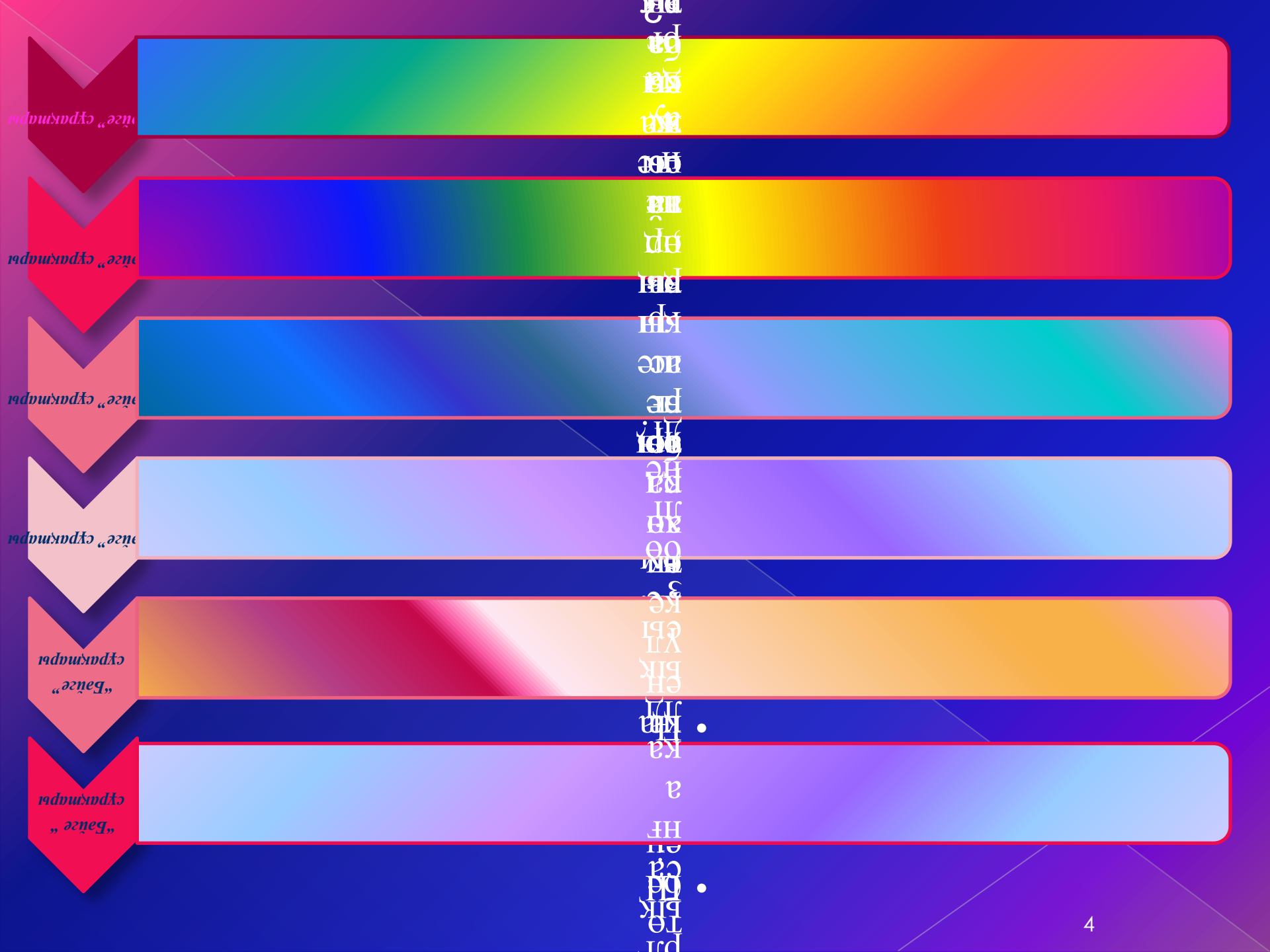
III бөлім – «Дода»

IV бөлім –

«Тапқырлық»

V бөлім – «Жорға»

I бөлім «Бәйге»

“Бағзе”
сұпарқнапы

“Бағзе”
сұпарқнапы

“Бағзе”
сұпарқнапы

“Бағзе”
сұпарқнапы

“Бағзе”
сұпарқнапы

“Бағзе”
сұпарқнапы

2 ғасырда неше жыл бар?

Бір нүктеден шығып, екі сәуледен құралатын геометриялық фигура.

Кез – келген екі нүкте арқылы нені жүргізуге болады?

Қандай түзулердің ортақ нүктесі жоқ?

Бұрышты өлшейтін құрал.

Кез-келген барлық санға қалдықсыз бөлінетін сан?

Тік бұрыш неше градусқа тең?

Екі нүкте арқылы неше түзу жүргізуге болады?

Қандай өрнекті әріпті өрнек деп атайды?

Координаталық жазықтықта неше ширек бар?

Геометриялық жазықтықтағы денені зерттейтін бөлімі.

Үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы

II бөлім
«Тіл-өнер»

Жоқ өзінде бас та, қас та,
мойын да,
Ұзындығы жазулы тұр
бойында.

сызғыш, линейка, a ruler

Түйеқұс таразыда бір аяғымен
тұрғанда 12 кг. Тартады. Ал егер
екі аяғымен тұрса, қанша
тартады?

он екі, двенадцать, twelve

Өзі сөйлей білмейді, салған
ізі сөйлейді.

қалам, ручка, pen

Ел құлағы нешеу?

елу, пятьдесят, Fifty

*Отыз тістен шыққан
сөз – неше рулы елге
тарайды?*

отыз, тридцать, thirty

Қабат-қабат қаттама,
ақылың болса аттама

кітап, книга, book⁸

III БӨЛІМ

«ДОДА»

Қазақтың байырғы
есептері

20

30

40

50

«Ақбота» есептері

20

30

40

50

«Кенгуру» есептері

20

30

40

50

ВИКТОРИНАЛЫҚ СҰРАҚТАР

20

30

40

50

Қазақтың байырғы есептері

- Он-оннан сығы бар үш бала өзара асық ойнады. Ойыннан соң біріншісі екіншісіне қарап:
- қанша асық ұттық – дейді ол. Онша көп ұтқыза қоймаппын, сегіз асығым қалыпты, - деді. Онда сендегі барлық асық менің ұтып алған асығыма тең екен, - дейді үшінші бала асықтарын түгендеп тұрып,
- Ең көп асықтан ұтылған мен болдым, - дейді мұңайып бірінші бала. Ойыннан кейін кімде, неше асық?

20

- Түйекүс екі аяғымен тұрғанда бір пұт тартса, бір аяғымен тұрғанда қанша тартады? – деп атасы немересіне қарады.

30

- Ұлу биіктігі 10м ағаштың басына шығуы керек. Ол күндіз 4 м. Жоғары көтеріледі, түнде 3 м. Төмен түседі. Неше күнде ұлу ағаштың басына шығады?

40

- Сықырлаған арба үстінде келе жатқан екі жолаушының біреуі жолдың жартысын өткенде жолдың жолдың жартысы қалғанша ұйықтайды. Жолаушы жолдың қанша бөлігін ұйықтайды?

40

«Ақбота» есептері

• Үш бала 17 бауырсақ жеді. Ең көп жегені Тимур. Аз дегенде Тимур неше бауырсақ жеген?

- А) 5
- б) 9
- с) 7
- д) 8

30 ұпай

• Оқушы кітаптың 0,3 бөлігін, кейін тағы да 0,1 бөлігін оқығандағы көлемі жарты кітаптан 18 бетке кем болып шықты. Кітапта неше бет болған?

- А) 210
- б) 200
- с) 190
- д) 180

40 ұпай

• Үшбұрыштың екі қабырғасының ұзындықтары 5 және 1, үшінші қабырғасы натурал санмен өрнектелсе қандай болады?

- А) 4
- б) 5
- с) 6
- д) 3

• Месопотамияда біздің эрамызға дейінгі 2005 жылда бір саны α , он саны $-\beta$, ал алпыс саны $-\epsilon$ таңбаларымен белгіленетін. Мысалы, 22 саны $\beta \beta \alpha \alpha$ түрінде жазылатын. Сонда 124 саны қалай жазылады?

- А) $\beta \epsilon \alpha \alpha \alpha \alpha$
- б) $\epsilon \epsilon \beta \beta \alpha \alpha \alpha \alpha$
- с) $\epsilon \beta \beta \alpha \alpha \alpha \alpha$
- д) $\epsilon \epsilon \alpha \alpha \alpha \alpha$

«Кенгуру» есептері

Қояндар жанұясының үш мүшесі барлығы 73 сәбізді жеп қойған. Әкесі шешесіне қарағанда 5 сәбізді артық жеген. Ал баласы Банни 12 сәбіз жеген, шешесі неше сәбіз жеген?

- А) 27   б) 28   в) 31   д) 33   е) 56

Айдар қағаз парақты 5 рет бүктеді, сосын ол бүктеген қағазды тескен. Қағаз парақты қайта жазғанда неше тесік шығады?

- А) 6   б) 10   в) 16   д) 20   е) 32

Мына сандардың ең үлкені қайсысы?

- А) 999   б) 99^9 в) $(9^9)^9$ д) 9^{99} е) 99^9

Компьютерлік вирус компьютерлік дискінің қандай да бір бөлігін зақымдайтыны белгілі. Бірінші күні ол дискінің $\frac{1}{2}$ бөлігін зақымдаған, екінші күні зақымданбаған жерінің $\frac{1}{3}$ бөлігін, үшінші күні қалған бөлігінің $\frac{1}{4}$ бөлігін, ал төртінші күні қалғанының $\frac{1}{5}$. Дискінің қандай бөлігі зақымданбай қалған?

- А) $\frac{1}{5}$ б) $\frac{1}{6}$ в) $\frac{1}{10}$ д) $\frac{1}{12}$ е) $\frac{1}{24}$

Викториналық сұрақтар:

20 Үш түйеқұс ұшып келе жатты. Аңшы олардың бірін атып алды. Олардың қаншасы қалды?

30 Төрелкедегі 7 бауырсақтан 7 балаға бір-бірден және төрелкеде бір бауырсақ қалатындай етіп қалай бөліп беруге болады?

40 Ұшақ А қаласынан В қаласына дейін 1 сағ 20 минут ұшады да, сол жолмен қайтарда 80 мин. Ұшты. Себебін түсіндір.

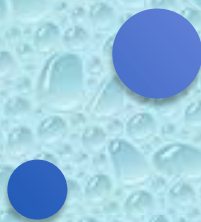
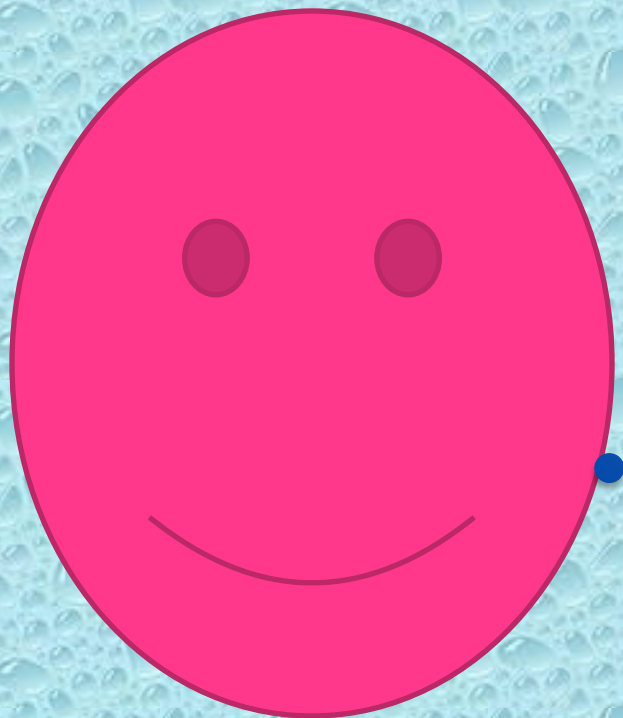
50 Төрт дос бала мейрамханаға жиі барып, әрқашан бір үстелге отырады. Жалғастың әрқашан бір орынға отыра беретіні белгілі болса, достар неше түрлі тәсілмен үстелге отыра алады?

ҮІ бөлім

“

Тапқырлық

”

Біздің үйдегі қабырға сағаты
қоңыраулы, ол әрбір жарты
сағатта 1 рет, толық сағат сайын
сол уақытты көрсету санына
тең қоңырау соғады. Сонда ол
тәулігіне неше рет қоңырау
соғады?

$$(1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12)*2+24*2=204$$

**Ү бөлім
«ЖОРҒА»**

Шеңбер бойындағы кез – келген нүктені центрмен қосатын кесінді.

радиус

Ортақ бөлгіші 1-ге тең сан.

өзара жай сан

Алымы бөлімінен үлкен бөлшек

бұрыс бөлшек

Нәрселерді санағанда қолданылатын сан.

натурал сан

369 саны 3-ке бөліне ме?

иә

Қабырғасы 1-ге тең квадраттың ауданы неге тең?

1

Дәлелденбейтін тұжырым не деп аталады?

АКСИОМА

Бағытталған кесінді.

вектор

Бір нүктеден бірдей қашықтықта жатқан нүктелер жиыны қалай аталады?

шеңбер

Ox осі қалай аталады?

абсцисса

диаметр

Өзара кері

иә

Дұрыс бөлшек

1-ден

теорема

180 градус

3,14

Шаршы, ромб

ордината

**Көңіл бөліп бұл кешке
Келгендерге көп рахмет.
Шын сезінген көрерменге,
Мың рахмет, мың рахмет!**

Сау болыңыздар!